

Trafiksäkerhetsguide för små skolelevers föräldrar

Säkert på skol- vägen

An illustration of a man and a child walking on a grey path. The man is on the left, wearing a blue long-sleeved shirt and grey trousers, holding the child's hand. The child is on the right, wearing a pink shirt, blue shorts, and a blue backpack. The background features green bushes and a blue sky with light blue clouds.

Barnets förmåga att röra sig säkert i trafiken ökar så småningom med ökad erfarenhet. Barnet blir säkrare då det får träna och gå skolvägen tillsammans med föräldrarna. Utöver att barnet får lära sig rutten ska föräldrarna också ge råd om hur barnet ska fungera i sin näromgivning och var det får röra sig. Föräldrarna ska också fungera som exempel för sina barn i trafiken: det är viktigt att föräldrarna fäster uppmärksamhet vid hur de själva betar sig i trafiken och hur de använder säkerhetsutrustning.

Förtseende bryr sig.
TRAFIKSKYDDET

Träna säkra rutiner

Barnets förmåga att fungera säkert i trafiken stöder du bäst genom att du rör dig så mycket som möjligt med barnet i trafiken. Då ni går eller cyklar tillsammans, kan du iakttä hur barnet beter sig och ge råd. Du ska gärna också efter det att skolan börjat iakttä hur barnet rör sig på skolvägen och prata om saken. På så sätt kan du försäkra dig om att barnet kommer ihåg dina råd för säkert trafikbeteende.

Med kompisarna tappas uppmärksamheten lätt

I skolåldern blir kompisarna allt viktigare, och barnet övar sig att röra sig självständigt med dem. Att få vara tillsammans med kompisarna är ofta ur barnets synvinkel det bästa med skolvägen. Behovet av att höra till en grupp stärks och de egna kompisarnas attityder och vanor inverkar på barnets beteende. Även om barnet med sina föräldrar beter sig med eftertanke och ansvarsfullt, kan det bete sig på ett annat sätt i en kamratgrupp.

Diskutera med ditt barn om att röra sig i trafiken med kompisarna:

- Påminn barnet om att alltid bete sig med eftertanke i trafiken även om andra uppmuntrar till något annat. Även i en stor grupp ska barnet själv ha hand om sin egen uppmärksamhet. Till exempel kan barnet inte börja korsa vägen med vänner utan att försäkra sig om att tidpunkten är lämplig.

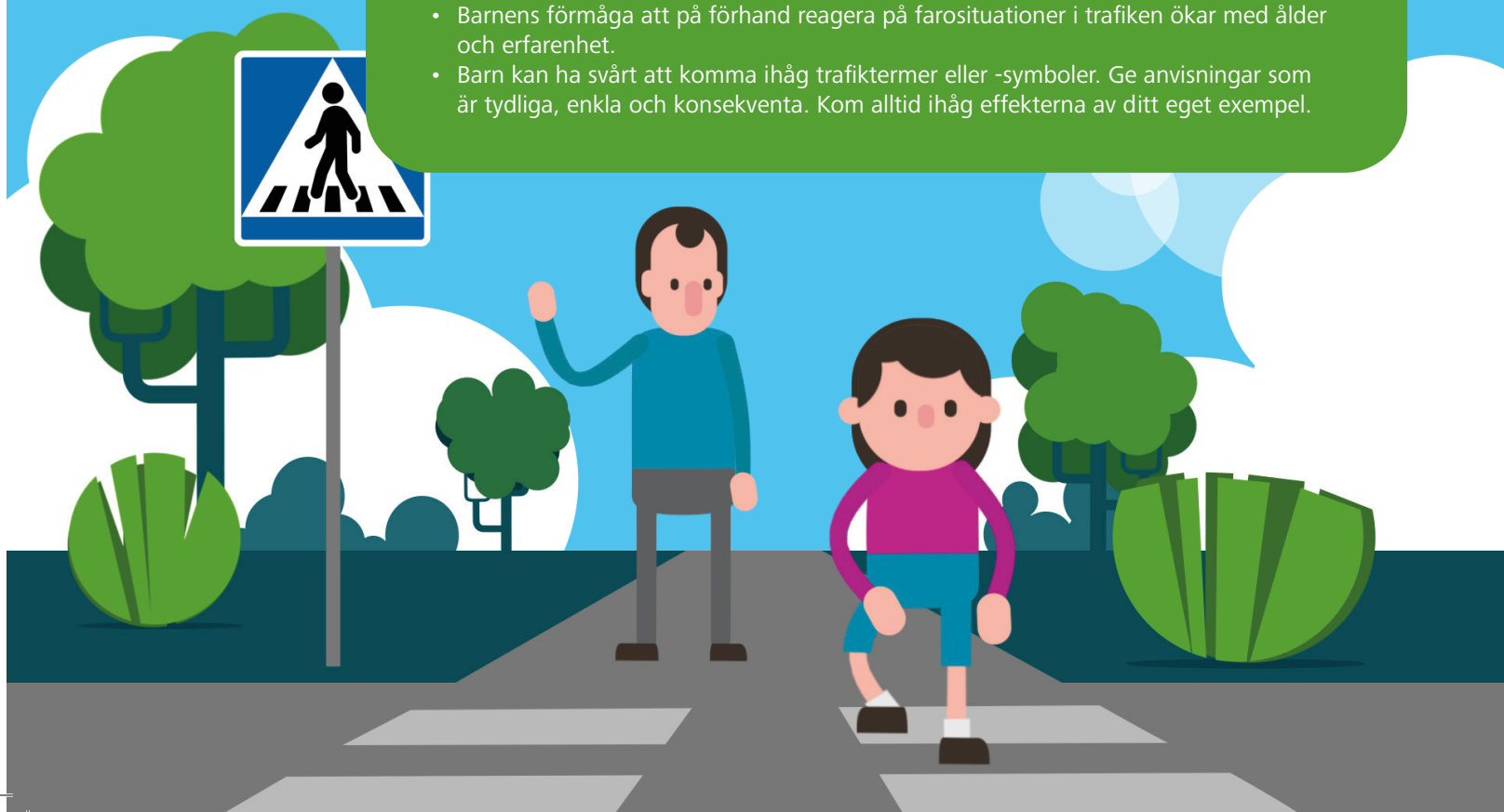
- Fråga barnet hur skolvägen med kompisarna går. Då du visar intresse, litar barnet på att du som förälder är intresserad inte endast av hur skoldagen gått utan också av att skolvägen är säker och trevlig.
- Uppmuntra barnet att berätta om det på skolvägen händer saker som gör att barnet känner sig osäkert.

Gör upp regler för användningen av mobiltelefon

Ett barn får ofta sin första telefon då skolan börjar. En smarttelefon kan lätt stjäla uppmärksamheten på skolvägen. Till exempel att chatta, spela spel eller titta på videor tar uppmärksamheten från trafiken. Diskutera med barnet om hur telefonen får användas i trafiken och avtala om gemensamma rutiner, som är lätta att följa. Om barnet måste använda telefonen i livlig trafik, kom överens om att barnet stannar upp då.

Barnets färdigheter att röra sig självständigt utvecklas småningom

- Barnets risker i trafiken ökar av att de är små till storleken, outvecklade och oerfarna.
- Små barn har svårt för att bedöma fordons hastigheter och avstånd. Barn kan också vara impulsiva och ha svårt att styra sin uppmärksamhet.
- Barnens förmåga att på förhand reagera på farosituationer i trafiken ökar med ålder och erfarenhet.
- Barn kan ha svårt att komma ihåg trafiktermer eller -symboler. Ge anvisningar som är tydliga, enkla och konsekventa. Kom alltid ihåg effekterna av ditt eget exempel.

Trafikmiljön och barnets färdigheter styr valet av färdssätt

Säkert till fots

Promenader är ett bra sätt för barnet att börja röra sig självständigt eftersom gångtakt ger mer tid att göra observationer och fatta beslut. Då barnet promenerar till skolan ökar dess trafik kunskap och den egna näromgivningen blir bekant. De farligaste ställena i trafiken är vägövergångar och korsningar.

Ge barnet råd om ett säkert sätt att gå över vägen:

- I första hand ska man använda ett övergångsställe för att gå över vägen.
- Om det inte finns ett övergångsställe, ge barnet rådet att välja en sådan plats att gå över vägen där barnet har bra sikt åt båda hållen och där bilisterna ser barnet.
- Ge barnet rådet att alltid stanna, titta i båda riktningar och lyssna innan barnet går över vägen.
- Om en bilist stannat för att låta barnet gå över vägen, lär barnet att alltid innan det går över vägen kontrollera att bilens förare har sett barnet och tagit ögonkontakt.

Utvärdera färdigheter och rutt när barn lär sig cykla

Det är föräldrarna som ska bedöma när ett barn är moget att självständigt och på ett säkert sätt börja cykla till skolan. På beslutet inverkar barnets färdigheter och skolvägens säkerhet.

Föräldrarnas kom-ihåg-lista när barnet vill börja cykla:

- Först ska barnet på hemgården lära sig hantera cykeln.
- Till en början ska barnet cykla i trafiken med en förälder.
- Innan barnet får cykla självständigt ska det kunna hantera cykeln och känna till cyklingens grundregler. Barnet ska kunna observera och förutse andra väganvändares beteende.
- Till en början lönar det sig att lära barnet att leda cykeln över vägen.
- Säkerställ att barnet har en cykel som är av lämplig storlek och i bra skick.
- Barnet ska alltid använda en väl passande cykelhjälm.

Med bil till skolan – beakta säkerhetsutrustning och säkerheten i skolskjutstrafiken

Då barnet rör sig med bil ska man beakta att ett barn som är under 135 cm enligt lagen ska använda behörig säkerhetsutrustning. Trafikskyddet rekommenderar att bältesstol används tills barnet är 150 cm lång. Baksätet är den tryggaste platsen för barn.

Skolorna ger föräldrarna anvisningar om hur skolskjutstrafiken ordnas:

- Skolan ska för skolskjutstrafiken ordna en plats, som är så säker som möjligt för alla, inte enbart för skolans egna elever.
- Föräldrarna ska iaktta skolans anvisningar, eftersom det är fråga om alla elevers säkerhet.
- Om skolan finns på promenadavstånd, lönar det sig att fundera om barnet överhuvudtaget behöver bilskjuts till skolan. En livlig biltrafik i skolans omgivning är en säkerhetsrisk för barn som promenerar eller cyklar och barn som sitter i bilens baksäte lär sig inte de färdigheter som behövs i trafiken.

Skolskjutsar och kollektivtrafik kräver gemensamma spelregler

Om barnet på sin skolväg använder kollektivtrafik eller skolskjutsar, är det viktigt att ni tillsammans med barnet går igenom spelreglerna och diskuterar deras betydelse.

Det är klokt att diskutera åtminstone följande saker med barnet:

- Chaufförens anvisningar ska alltid följas.
- I taxi ska man alltid använda säkerhetsbälte. Också i buss ska man använda säkerhetsbälte, om sådana finns.
- Barnet ska reservera tillräckligt med tid för att hinna till busshållplatsen. Påminn barnet om att vara försiktigt också då det skyndar sig till bussen.
- När barnet lämnar fordonet ska barnet inte genast börja gå över vägen framför eller bakom fordonet utan bör vänta tills fordonet åkt vidare.

Kom ihåg säkerhetsutrustningen

Det är vuxnas ansvar att se till att barnet i trafiken använder lämplig säkerhetsutrustning. Kom ihåg betydelsen av eget exempel vid användning av säkerhetsutrustning.

- Den viktigaste utrustningen för ett cyklande barn är en cykelhjälm av rätt storlek och som är i bra skick.
- Kontrollera regelbundet att bromsar, lampor och reflexer fungerar på barnets cykel.
- När höstmörkret närmar sig, fäst reflexer på skolelevens jacka och ryggsäck. Reflexer är viktiga också på upplysta vägar.
- Då ni färdas med bil ska du alltid se till att barnet har behörig säkerhetsutrustning – också då barnet reser med någon annan än sina föräldrar.

Delat ansvar också i trafiken

Grunden för trafiksäkerhetsarbetet i Finland är nollvisionsfilosofin. Enligt den gör människan misstag, men tål mycket dåligt följderna av sina misstag. Trafiken borde planeras så att ingen skulle behöva betala med sitt liv för misstag. I denna modell ingår också det delade ansvaret: varje väganvändare ansvarar för sin egen och andras säkerhet. I fråga om barnen bär de vuxna det största ansvaret för barnens säkerhet. De vuxna ska ge barnen råd om hur de rör sig säkert och också med eget beteende bidra till barnens säkerhet och fostran.

Du har väl märkt att vägtrafiklagen förnyades den 1 juni 2020? Uppdatera din regelkunskap:
trafikskyddet.fi/vagtrafiklagen

Förutseende bryr sig.
TRAFIKSKYDDET